

Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΖΑΡΙΑΔΗΣ ΓΡΑΦΕΙ ΓΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Σύγχρονο Nordic noir με κοινωνικό υπόβαθρο

Η εντελώς ιδιαίτερη εκδοχή του Nordic noir με προέλευση τη μικρή και απομονωμένη Ισλανδία χαρακτηρίζεται από εντονότερες αναφορές στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Στον δίδυμο θρόνο του ιδιότυπου αυτού αστυνομικού μυθιστορήματος έχει πλέον στρογγυλοκαθίσει η Yrsa Sigurdardóttir, ατενίζοντας απέναντι τον μεγάλο εκπρόσωπο της ισλανδικής σχολής Arnaldur Indridason.

Η τέταρτη περιπέτεια του νετέκτιβ Χούλνταρ και της ψυχολόγου Φρέγια κυκλοφορεί στη χώρα μας... Πρόκειται για τον «Τόπος εκτέλεσης» της Yrsa Sigurdardóttir (Εκδόσεις Μεταίχμιο, σελίδες 405, σε μετάφραση Αλέξη Καλοφωλιά).

Η υπόθεση έχει αφετηρία την ανακάλυψη του πτώματος ενός ιδιόρρυθμου πλούσιου επενδυτή, που αιωρείται κρεμασμένος σ' έναν παλιό τόπο εκτέλεσης, στο πεδίο λάβας του Γκάλκακρον. Όταν οι αστυνομικοί κατεβάζουν το πτώμα του ατυχού Χέλγκι, διαπιστώνουν ότι δεν πρόκειται για αυτοκτονία, καθώς στο στήθος του είναι βυθισμένο ένα καρφί δέκα εκατοστών, που συγκαταεί ένα μικρό κομμάτι χαρτί.

Όταν η επικεφαλής του αστυνομικού τμήματος Ερλα αναθέτει στον νετέκτιβ Χούλνταρ να ερευνήσει το διαμέρισμα του νεκρού επενδυτή, εκείνος θα συναντήσει εκεί την ψυχολόγο Φρέγια, με την οποία είχε στο παρελθόν μια σύντομη σχέση, αλλά συνεχίζει να αποτελεί το απωθημένο της ερωτικής του σφαίρας. Η Φρέγια εργάζεται στην Υπηρεσία προστασίας ανηλίκων και έχει έρθει για να επικοινωνήσει με ένα αγοράκι τεσσάρων χρόνων, που χωρίς να ξέρει κανείς το λόγο βρίσκεται στο ίδιο διαμέρισμα. Οι ζωγραφίες του μικρού αγοριού υπονοούν ότι έχει γίνει μάρτυρας κάποιου πολύ βίαιου περιστατικού, αλλά, καθώς κανείς δεν μπορεί να ανακαλύψει τη σύνδεση ανάμεσα στον μικρό Σίγκι και στον δολοφονημέ-

νο επενδυτή, ο Χούλνταρ με τη Φρέγια πρέπει να συντονιστούν, να κάνουν το μικρό αγόρι να μιλήσει και να αρχίσουν να ξετυλίγουν το κουβάρι του μυστηρίου. Κι όσο συνεχίζουν τις προσπάθειές τους, συνειδητοποιούν ότι το μυστήριο περιπλέκεται και το σκοτάδι γίνεται ακόμη πιο πυκνό.

Οι συγκεχυμένες αναφορές του μικρού Σίγκι οδηγούν στην κατεύθυνση μιας οικογένειας με πολλά θέματα, ιδιαίτερα ενδοοικογενειακής βίας. Όπως αποκαλύπτεται από τα πρώτα στάδια της έρευνας, η μητέρα, που είναι έγκυος, υφίσταται κακοποίηση από το σύζυγό της, μέχρι σημείου να είναι αναγκασμένη να επισκεφθεί εσπευσμένα το νοσοκομείο για να περιποιηθούν τα τραύματά της. Τα πράγματα όμως περιπλέκονται σε μεγάλο βαθμό, καθώς το εν λόγω ζευγάρι φαίνεται να έχει εξαφανιστεί, εγκαταλείποντας τον μικρό Σίγκι στην τύχη του και είναι σχεδόν αδύνατο να εντοπιστεί οποιοδήποτε ίχνος τους.

Απόλυτα ρεαλιστική

Η περιγραφή της διαδικασίας των ερευνών είναι υποδειγματική, απόλυτα ρεαλιστική και δείχνει μια πορεία με ταχύτητα χελώνας μέσα σε ένα θολό, συγκεχυμένο τοπίο, όπου καθώς ακόμη και το παραμικρό στοιχείο δίνεται με το σταγονόμετρο, οι αστυνομικοί νιώθουν να κινούνται με ατέρμονα τρόπο μέσα σ' ένα σκοτεινό τούνελ όπου καμία ακτίνα φωτός δεν διαφαίνεται.

Η Yrsa Sigurdardóttir επιβεβαιώνει για μια ακόμη φορά τη διαφοροποίησή της από το κύριο ρεύμα του Nordic noir. Από τη μία πλευρά, αποδεικνύεται εξαιρετικά πιστική στον τομέα του police procedural αστυνομικού μυθιστορήματος. Όπως προαναφέραμε, οι ακριβείς αναφορές των αστυνομικών διαδικασιών υπονοούν βαθιά γνώση του αντικείμενου και επίμονη έρευνα. Κάποιες φορές με υπερβολική λεπτομέρεια, που πιθανόν να κουράσει τους

who is WHO

Ο Γρηγόρης Αζαριάδης έχει εκδώσει πέντε βιβλία. Τα δύο τελευταία είναι «Σκοτεινός λαβύρινθος» (2018) και «Παραπλάνηση» (2020) από τις Εκδόσεις Μεταίχμιο.

αναγνώστες, αλλά, για όποιον γνωρίζει, έτσι ακριβώς διεξάγεται η αστυνομική έρευνα στον πραγματικό κόσμο. Με σκληρή επιμονή και εκνευριστική υπομονή μέχρι να έρθουν στην επιφάνεια τα πρώτα αξιοποιήσιμα στοιχεία.

Από την άλλη πλευρά, η συγγραφέας, ως γυναίκα χαρακτηρίζεται από αυξημένη ευαισθησία στα κοινωνικά θέματα που απασχολούν τις σύγχρονες κοινωνίες. Κάποια μάλιστα από αυτά τα σκληρά, φλέγοντα θέματα αποκτούν ιδιαίτερες διαστάσεις για κλειστές, απομονωμένες κοινωνίες, όπως αυτές της μακρινής Ισλανδίας. Η Sigurdardóttir θίγει παρόμοια θέματα μ' έναν προσωπικό διακριτικό αλλά και επίμονο τρόπο. Κατορθώνει, έτσι, να δώσει ιδιαίτερες πινελιές κοινωνικού ενδιαφέροντος στα μυθιστορήματά της, εμπλουτίζοντας την πλοκή και υπερβαίνοντας τα στενά όρια ενός αστυνομικού μυθιστορήματος. Πιστεύω ότι όσο η συγγραφέας ωριμάζει, συγγραφικά αλλά και κοινωνικά, το έργο της μεταλλάσσεται και μπορεί να θεωρηθεί ότι προσεγγίζει την περιοχή του σύγχρονου αστυνομικού, αυτού που χαρακτηρίζεται «κοινωνικοαστυνομικό» μυθιστόρημα.

Ταξικές διαφορές

Οι συχνές αναφορές της σε θέματα όπως οι ταξικές διαφορές στην Ισλανδία, ο τρόπος ζωής των συμπατριωτών της, οι υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας για τους πολίτες, η κακοποίηση και η ενδοοικογενειακή βία, που είναι πλέον συχνά φαινόμενο στη χώρα, η επίδραση του Σκοτεινού Ιστού και η διακίνηση πορνογραφικού υλικού στην κοινωνική ζωή αποτελούν σημαντικό μέρος στην αφήγηση της Sigurdardóttir. Και εδώ, πάλι, ο τρόπος με τον οποίο τα αντιμετωπίζει αντανάκλα ωριμότητα, κοινωνική ευαισθησία και κατανόηση των προβλημάτων και των τραυμάτων που προκαλούν στους ανθρώπους.

Οι χαρακτήρες των πρώων είναι πλέον σαφείς, επίμονα δουλεμένοι, με

επιμέλεια στην ψυχολογική σκιαγράφηση. Ο νετέκτιβ Χούλνταρ μοιάζει κάποιες στιγμές ψυχρός κι απόμακρος, αλλά αποδεικνύει ότι είναι ένας επίμονος και μεθοδικός ερευνητής που δεν αφήνει πέτρα χωρίς να σκεπαστεί για να φέρει στο φως το παραμικρό στοιχείο. Οι σχέσεις με τους συναδέλφους του παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς δίνουν ανάγλυφα το πορτρέτο της λειτουργίας όλης της αστυνομικής ομάδας.

Οι περιστάσιακές μάλιστα σεξουαλικές συνευρέσεις στο πρόσφατο παρελθόν τόσο με τη σκληρή, αυταρχική Ερλα, επικεφαλής της ομάδας, αλλά και την ψυχολόγο Φρέγια, συντελούν στη δημιουργία ενός ακόμη πιο σύνθετου σκηνικού στην καθημερινότητα της εργασίας. Η Φρέγια, με τη σειρά της, ισορροπεί επικίνδυνα ανάμεσα στα αισθήματα που μπορεί να κρύβει για τον Χούλνταρ, αλλά και στα προσωπικά της προβλήματα με τον πρόσφατα αποφυλακισμένο αδελφό της και τη μικρή κόρη του.

Η ρεαλιστική αναπαράσταση του μυθιστορήματος απεικονίζεται και στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας των αστυνομικών: στη σκληρή, γεμάτη ειρωνεία, αυταρχική και άκρως αποφασιστική προϊστάμενη Ερλα, στον νεαρό Γκούνγτογκουρ, που κρύβει επιμέλως την ομοφυλοφιλία του, και στη νεαρή ασκούμενη Λίνα, ευφυής και επίμονη, παρά τη σχετική απειρία της σε συνθήκες πραγματικής αστυνομικής έρευνας.

Συμπερασματικά, ένα ώριμο, καλογραμμένο κοινωνικοαστυνομικό μυθιστόρημα με αναφορά στα σύγχρονα κοινωνικά θέματα και απόλυτα στοιχεία police procedural, που σε κάποια σημεία μπορεί να θεωρηθούν ότι καταλαμβάνουν μάλλον υπερβολική έκταση.

Πολύ καλή η μετάφραση του Αλέξη Καλοφωλιά, συμβάλλει στην άνετη ανάγνωση του κειμένου. ■